

אבן אומץ הלב

סיפורים קסומים שעושים פלאים

מטרות

- בירור המושג גבורה. מיהו גיבור בעיני?
- הבחנה בין גבורה פיזית לגבורה נפשית ורוחנית
- הכרה ביכולת של כל אדם להיות גיבור
- רכישת כלים ומיומנות לגבורה נפשית

עזרים

- מדבקות בארבעה צבעים
 - פלסטלינה בצבעים שונים
 - הדפסת נספחים
 - שרשראות (סרטים) עם אבן כחולה ואבן אדומה
 - מומלץ להשיג את הספר "אבן אומץ הלב" מאת מיה קינן ורחל צוקר. הספר מעניין, חביב על הילדים ומעביר את המסר באופן בהיר ונכון. במהלך הספר הקוראים נחשפים גם לדילמות ולקשיים בדרך לגבורה נפשית.
 - למורים שאין ברשותם את הספר - מצורפים דפים ראשונים מהספר באדיבות המחברת בנספח 1.
- תקציר:** קפוצ'ינו, הקוף הקטן, מקבל במתנה שרשרת שעליה תלויה אבן פלאים מיחדת במינה, המאפשרת למי שמחזיק בה להבחין בקלות בין טוב לרע. קפוצ'ינו שמח במתנה שקיבל, ורוצה להיות טוב תמיד, אבל לשם כך - יהיה עליו לגייס את כל אומץ ליבו ותבונתו. האם יצליח?

כתיחה

אבן אומץ הלב

כיתות א'-ג'

משחק המדבקות – נדביק מדבקות בשלושה צבעים על המצח של כל תלמיד, מבלי שידע איזה צבע קיבל. רק תלמיד אחד יקבל מדבקה בצבע שונה (חשוב להצמיד את הצבע השונה על תלמיד חזק מבחינה חברתית ושכלית).

הילדים יתחלקו לקבוצות לפי הצבעים שלהם. התלמיד שקיבל מדבקה שונה יישאר לבד. נשאל

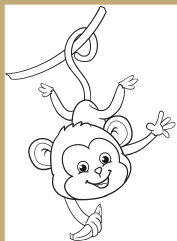
הקראת ספר

שיח על שם הספר והכריכה: "אבן אומץ הלב" – מהו אומץ? מתי דרוש אומץ?

כותרת משנה - "סיפורים קסומים שעושים פלאים", "סודות היער" - מה מרגישים כשמתבוננים בכריכה? איזו אוירה היא משרה? שימו לב למילים שבהן השתמשה הכותבת: 'קסם', 'פלא', 'סודות'. יש אווירה של משהו מסקרן, קצת דמיוני, התרחשות לא רגילה. 'אבן אומץ' – האם לאבן יש אומץ?

נקריא את הסיפור עד עמוד 15, נעצור ונשאל את התלמידים – קפוצ'ינו שמח והתרגש כאשר קיבל את השרשרת עם האבן, האם עכשיו, כשהחברים לועגים לו, הוא עדיין שמח במתנה שקיבל? האם לדעתכם הוא יצטרף לחבריו למסע אל עץ הבאובב הגדול?

יצירה בפלסטלינה: ניצור עם התלמידים קוף מפלסטלינה ונבקש מהם להשלים בכרטיס מה לדעתם מרגיש קפוצ'ינו, ומה הם מייעצים לו לעשות.

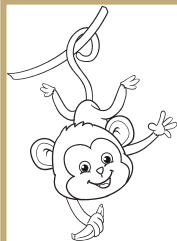

איזה שם אתה בוחר לקוף שיצרת

איך לדעתך הקוף מרגיש

מה אתה ממליץ לו לעשות

תן לו מילות עידוד

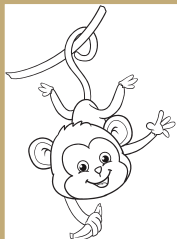

איזה שם אתה בוחר לקוף שיצרת

איך לדעתך הקוף מרגיש

מה אתה ממליץ לו לעשות

תן לו מילות עידוד

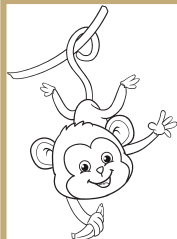

איזה שם אתה בוחר לקוף שיצרת

איך לדעתך הקוף מרגיש

מה אתה ממליץ לו לעשות

תן לו מילות עידוד

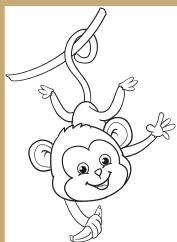

איזה שם אתה בוחר לקוף שיצרת

איך לדעתך הקוף מרגיש

מה אתה ממליץ לו לעשות

תן לו מילות עידוד

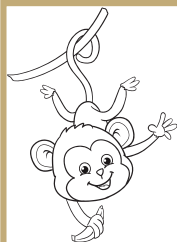

איזה שם אתה בוחר לקוף שיצרת

איך לדעתך הקוף מרגיש

מה אתה ממליץ לו לעשות

תן לו מילות עידוד

איזה שם אתה בוחר לקוף שיצרת

איך לדעתך הקוף מרגיש

מה אתה ממליץ לו לעשות

תן לו מילות עידוד

איזהו גיבור

כיתות א'-ג'

פעילות "איזהו גיבור"

**לפניכם שתי פעילויות לבירור המושג "גבורה",
בחרו בפעילות שמתאימה לכם ולכיתה.**

א. נציג תמונות (חייל וילד נספח 1) ונשאל את התלמידים
מי לדעתם הוא גיבור? במה מתבטאת הגבורה של
החייל? האם הילד יכול להיות גיבור? כיצד? לאחר מכן
נציג את הפסוק "איזהו גיבור הכובש את יצרו" ונשאל: על

איזה יצר מדובר?

נשאל את התלמידים אילו גיבורים הם מכירים. נכוון אותם לסביבה הקרובה
(הורים, מורים, אחים, חברים וכדומה) וכן לדמויות מעולמנו התורני (רבנים
ודמויות מהתנ"ך). נשוחח על הגבורה שלהם. את התשובות נכתוב על גבי
הלוח ונעזר בשמות הדמויות לפעילות הבאה.

ב. נחלק לכל תלמיד שתי אבנים אדומה וכחולה (אפשר לתת להם לצבוע).
כחולה תסמל 'גיבור', אדום - 'לא גיבור'.
נציג מקרים שונים המבטאים דילמה. נבקש מהתלמידים לחשוב על תגובה
אפשרית. תלמידים מוזמנים להציע תגובה אפשרית למקרה, ועל חבריהם
להחליט האם התגובה המוצעת היא תגובה של אומץ או של חולשה. אם
לדעתם זו תגובה של אומץ עליהם להרים את האבן הכחולה. אם זו תגובה
של חולשה עליהם להרים את האבן האדומה.
לחילופין, המורה יציג תגובות אפשריות והתלמידים ירימו אבן מתאימה.
(דלימות בנפסח 2)

גיבורים בחיים: יישום נושא הגבורה

לפניכם מספר פעילויות לתרגול גבורה נפשית, בחרו בפעילות שמתאימה לכם ולכיתה.

לומדים מגיבורים: נשוחח עם התלמידים על גיבורים מהמקרא, מהעולם התורני ומהסביבה הקרובה.

התלמידים יתחלקו לקבוצות קטנות וישלימו את הדף המצורף נספח מס' 3 – גיבורים בחיים. ההנחיה - בחרו בגיבור אחד. כתבו את סיפור הגבורה של הדמות. ציינו במה מתבטאת גבורתה וחשבו מה אנו יכולים ללמוד מכך. לסיום המחזו את הסיפור והציגו אותו לכלל הכיתה.

גבורה בבית: נשוחח עם התלמידים על נושא הגבורה בבית, רחוק מאור הזרקורים. נבקש דוגמאות על מקרים שדורשים התגברות. התלמידים ישתפו במקרים של התגברות בבית ויחשבו מה עזר להם להתגבר. התלמידים יקבלו לביתם לוח שילווה אותם בימים שבהם יעסקו בנושא הגבורה. בלוח הם יכתבו על מה התגברו, מה עזר להם להתגבר ויחתימו את ההורים. נספח מס' 4 – אני מתגבר!
את הלוח יחזירו לכיתה ויספרו על גבורה אחת לכלל הכיתה.

גבורה בכיתה: נערוך מבצע גבורה כיתתי "כיתה של גיבורים". התלמידים יוזמנו להוסיף כוחות לכיתה בנושא של ניהול כיתה: להגיע בזמן, להיות מוכנים כראוי לשיעור, ללמוד בחברותא, להכין שעורי בית וכדומה. על כל התגברות נוסיף פקק של בקבוק לתמונה (נספח 5) עד שנקבל יצירה מושלמת בכוחות משותפים.

משחקים של גיבורים: נשחק משחקי חצר המצריכים גבורה. במשחקים המוצעים נתמודד עם הרצון להיות חופשיים ולא להיתפס, מול הצורך לשחרר את חברינו למשחק, למרות הסיכון הכרוך בכך.

להלן מספר דוגמאות:

תופסת כיפים - בוחרים תופסים והשאר בורחים. מי שייתפס יעמוד עם ידיים לצדדים, ויחכה שאחד החברים שלו, שלא נתפס, יבוא וייתן לו "כיף". כשכולם ייתפסו - התופס ינצח.

תופסת עכברים - בוחרים תופסים (עדיף תופס אחד), והשאר בורחים. מי שייתפס יעמוד בפיסוק רגליים, ויחכה שאחד החברים שלו, שלא נתפס, יבוא ויעבור בין רגליו. כאשר כולם ייתפסו התופס ינצח. נשוחח בקבוצה על ההתמודדות האישית של כל אחד ואיך ניתן לסייע לו כקבוצה.

(נפסח 2)

מכתב ת"ב
החינוך לחיים בחברה

לשמוע
ללמוד וללמד
מנצח אורח
משרד החינוך
מחוז חרדי

לפניכם מקרים שונים.

חישבו: האם הדמות התנהגה בגבורה?
מה עליה לעשות כדי להיות דמות של גיבור?

מקרה א'

אחי ואני משחקים במשחק חדש שאבא קנה לנו. ובדיוק כשאני כמעט מנצח,
רגע לפני סוף המשחק, אמא מבקשת ממני לרדת לזרוק את הפח. מה אעשה?

מקרה ב'

חבר ואני יושבים זה ליד זה בשיעור חשבון. פתאום נזכרתי בסיפור מצחיק שקרה
לי השבוע. אני ממש רוצה לספר לו את הסיפור, אבל המורה מדבר ומלמד חומר חשוב.

מקרה ג'

אני אוכל קורנפלקס עם חלב בבוקר לפני שאני יוצא לבית הספר. פתאום אמא קוראת
לי לעזור עם הקניות, אבל לא מתחשק לי להפסיק לאכול ואין לי כוח לעזור. מה אעשה?

מקרה ד'

הגעתי הביתה אחרי יום מעייף בבית הספר. נזכרתי שיש לי הרבה שיעורי בית.
אין לי כוח לקום בכלל מהספה, ובטח שלא מתחשק לי להכין שיעורים. מה אעשה?

מקרה ה'

החברים שלי מארגנים יציאה לפארק הגדול. אני יודע שההורים שלי לא ישמחו שאלך לבד,
אבל אני רוצה להנות עם החברים ולא רוצה להישאר בצד. מה אעשה?

בס"ד

איזהו גבור? הכובש את יצרו

(משנה, מסכת אבות, פרק ד' משנה א)

מי הוא הגיבור האמיתי?

התחלקו לקבוצות ובחרו גיבור אחד. הגיבור יכול להיות דמות מקראית, מהעולם התורני או מהסביבה הקרובה אליכם.

שם הדמות שבחרנו: _____

כתבו את סיפורה של הדמות:

במה מתבטאת גבורתה של אותה דמות:

מה אנו יכולים ללמוד מכך, איזה מסר אנו יכולים לקבל מהסיפור:

כעת, המחזו את הסיפור, והציגו את הסיפור לכלל הקבוצה.

אני מתגבר!

שמי: _____

תאריך	במה התגברתי	מה סייע לי להתגבר	חתימת הורים

כיתה של

כיתה של

